

BUKS – Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur

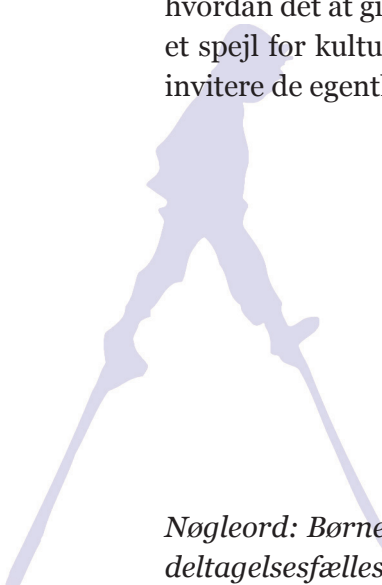
Nr. 72 2026 • Årgang 42 • ISSN online/tryk 2446-0648/ 0907-6581 • www.buks.dk

Ditte Bichel og Ditte Felding

En seksårigt børne- og ungepanels væren i verden – og kulturinstitutionens blik på sig selv

Resumé

I artiklen præsenterer teaterleder Ditte Felding og koordinator Ditte Bichel Teaterhuset Filurens seksårige børne- og ungepanel, BUP. Med afsæt i panelets opstart, historik og de opdagelser, der er gjort undervejs, deler de Filurens erfaringer med at udvikle og drive et levende og dynamisk inddragelsesfællesskab for 10-16-årige børn og unge i en kulturinstitution. Artiklen peger på, hvordan det at give målgruppen reel medbestemmelse, i form af bl.a. vetoet, kan fungere som et spejl for kulturinstitutionen, og vælte murene mellem institutionen og målgruppen ved at invitere de egentlige eksperter ind i maskinrummet, nemlig børnene og de unge.

Nøgleord: Børne- og ungeinddragelse; børn som eksperter; publikumsudvikling; deltagelsesfællesskaber; medbestemmelse.

Da Teaterhuset Filuren i 2019 lancerede et initiativ med fokus på publikumsudvikling, var det med fornemmelsen af at sætte et lille liv i verden – et liv, der ville forandre institutionens selvforståelse, og som på ny vis ville afsløre meningen med teaterhusets virke. Det lille liv navngav i projektets ånd sig selv og valgte navnet BUP, en forkortelse for børne- og ungepanel. Som institution havde vi i noget tid forud for BUP's fødsel leget med tanken om at blive kulturinstitutions-forældre til et målgruppefællesskab, men den rigtige anledning havde endnu ikke budt sig. Muligheden bød sig i sæsonen 19/20, og BUP blev undfanget som en del af udviklingsprojektet *Den Dobbelte Kommunikation*, der blev realiseret med støtte fra Kulturministeriets Applaus-initiativ gennem et open call.¹

Projektet *Den Dobbelte Kommunikation* var en 1-årig undersøgelse gennemført som et samarbejde mellem Teaterhuset Filuren i Aarhus, Teater Hund & Co i København og den daværende teaterforening Filiorum – tid til teater. Fælles for de tre parter var ønsket om en mere ligeværdig og direkte dialog med målgruppen i stedet for at henvende sig til voksne omkring aktiviteter, der er målrettet børn og unge, bare fordi det er de voksne, der køber billetterne. BUP blev udviklet som ét spor ud af en samlet indsats bestående af flere og nye kommunikations- og publikumstiltag. Med BUP opstod muligheden for at have en direkte og dynamisk relation mellem kulturinstitutionen og kernemålgruppen, hvor børn og unge kunne give feedback, inspirere til nye formater og udgøre en slags kompas for nogle af Filurens beslutninger.

Her seks år efter *Den Dobbelte Kommunikation* lever BUP stadig i bedste velgående og er nu gammel nok til at starte i skole. BUP har, som alle andre seksårige, først skullet lære at kravle for derefter at lære at gå – en bevægelse, som næsten blev forpurret af Corona. Trods det helt store Covid-relaterede børnesygdoms-forløb rejste BUP sig fra sygelejet og, som det er med alt andet, blev BUP stærkere af modstand.

Som de både stolte, og til tider bekymrede, forældre er vi nu klar til at se tilbage på vores eget forældreskab med kærlige og kritiske øjne for at dele vores erfaringer med alle andre vordende kulturinstitutions-forældre, der selv overvejer at begive sig ud på rejsen med at sætte et målgruppepanel, bestående af børn og unge, i verden.

Nutidens BUP

BUP anno sæson 25/26 er et uforpligtende fællesskab for børn og unge i aldersgruppen 10 til 16 år. Alle er velkomne, der er ingen mødepligt, og det er altid tilladt at tage en ven med. Der er løbende udskiftning blandt deltagerne i takt med, at de krydser grænsen mellem forskellige livsfaser (og for eksempel tager på efterskole), og størrelsen af panelet varierer derfor fra møde til møde. Som hovedregel mødes BUP i Teaterhuset Filurens lokaler hver anden uge til BUP-møder. Inden mødet udarbejder BUP-koordinatoren en dagsorden med emner, som skal tages op på mødet. Teaterhuset Filuren betragter deltagerne i BUP som et ekspertpanel. Det gør vi, fordi de aldersmæssigt befinder sig samme sted som en stor del af vores kernemålgruppe. Verden er omskiftelig, og børns og unges hverdag, sprog og omgivelser er ikke de samme som for ti, tyve eller tredive år siden. Det betyder også, at børns og unges referencerammer er anderledes end dem, vores professionelt ansatte medarbejdere bærer med sig. På Filuren er vi fagpersoner med uddannelse inden for børne/unge – og/eller scenekunstrådet – og har indsigt i disse områder. Vores perspektiver er naturligvis farvet af vores voksne syn på verden og på scenekunsten. Derfor er det BUP, der er eksperterne. Simpelthen fordi de har alderen 10-16 år, og ikke fordi de besidder en teaterfaglig kompetence. Den løbende udskiftning tilbyder

et friskt blik på opgaverne og institutionen fra kernemålgruppen, og giver os forståelse for, hvad der rør sig i børne- og ungdomslivet her og nu. Udover de regelmæssige møder, og med et bidrag fra Spar Nord Fonden i skoletasken, mødes BUP til kunstneriske workshops (bestilt af BUP selv), som faciliteres af professionelle scenekunstnere. Det er altid gratis at deltage i BUP, og fællesskabet formidles på lige vilkår med teatrets andre aktiviteter.

BUP bliver født

For at kunne forstå BUP's værdi for teaterhuset er det vigtigt først at forstå institutionen. Teaterhuset Filuren er i dag en scenekunstnerisk multiplatform målrettet børn og unge, hvis formål er knyttet til to søjler: Et lille storbyteater, der producerer og præsenterer professionelt børne- og ungdomsteater for målgruppen 3-16 år, og et undervisningsspor, der arbejder med danse-/teaterpædagogik og talentudvikling gennem: *Kulturskole for Teater og Dans* 4-18 år, *SGK-talentprogram* 15-25 år samt kompetencecentret og åben skole-programmet *Filuren i Skolen*, der tilbyder korte og lange læringsforløb med afsæt i scenekunst og dramapædagogik til skoler. Den overordnede ramme er et professionelt teater, men samtlige spor giver mulighed for via scenekunsten at åbne verden for børn og unge. Kombinationen af organisering, rammer og høj kvalitet i det kunstneriske og faglige arbejde skaber et unikt mulighedsrum for, at alle aldre kan møde scenekunsten. Samtidig muliggør rammerne en egen afprøvning, som rækker fra barn og ud i det unge voksenliv, hvor scenekunstinteressen kan dyrkes både for dem, der gerne vil holde det på et fritidsniveau, og for dem, der med tiden ønsker at arbejde professionelt i branchen.

Filuren fik i 1972 status som et professionelt børneteater, der dengang havde til huse i Vestergade. I de tidlige 90'ere flyttede Filuren ind i Musikhuset Aarhus, hvor vi stadig ligger den dag i dag. Med mere end 50 års børneteaterarbejde i bagagen og som en institution, der skal udvikle sig med og for børnene, var det oplagt at vende blikket udad for at invitere målgruppen ind i maskinrummet og i dele af udviklingsarbejdet. I stedet for at gætte os frem til, hvad der fanger de 10-16-åriges opmærksomhed, vækker deres nysgerrighed og får dem til at vælge en tur i teatret, valgte vi at involvere dem direkte. Dogmet var, at vi som professionel arbejdsplads skulle gribe deres idéer og realisere dem for derved at skabe en forbindelse mellem personalets faglighed og målgruppens ønsker. De sidste seks år har vores dogmatiske tilgang til BUP været med til at berige os med indsigtsfulde perspektiver på vores egen praksis og nye aktiviteter i huset.

BUP's første leveår og kerneværdier

Som det er med børneopdragelse, og med ethvert andet nyt og uprøvet territorium, var vi selvfølgelig nødt til at sætte nogle indledende rammer og regler for BUP.

Rammerne omkring BUP er i dag de samme, som de var ved første møde 12. september 2019:

1. Der er en ligeværdig dialog mellem deltagerne og Teaterhuset Filurens personale.
2. Børnene og de unge i panelet har direkte, og uden at blive modsagt af voksne, indflydelse på dele af teatrets kommunikationsarbejde udadtil og på de familieaktiviteter, der foregår rundt om forestillingerne.
3. Panelet har ikke indflydelse på det kunstneriske arbejde på teatret.

4. Teaterhuset Filuren har direkte kontakt med paneldeltagerne for at holde rummet »rent« mellem os og BUP, så forældrene ikke bliver et redigerende bindeled. Til formålet har vi en Whatsapp-gruppe, hvor BUP'erne og BUP-koordinatoren har direkte kontakt. Her kan de enkelte deltagere melde til og fra til møder og kan dermed selv bestemme, hvad deres tid skal bruges på. I forbindelse med brug af sociale medier i BUP (som Whatsapp og Instagram) indhenter vi altid forældretilladelser.
5. Både deltagere og medarbejdere skal have modet til at fejle og viljen til at lytte.

I sæsonen 19/20 blev der afprøvet og afholdt forskellige aktiviteter med BUP. BUP'erne fik bl.a. til opgave at udvikle initiativer og aktiviteter, der tematisk og indholdsmæssigt lagde sig op ad de forestillinger, som skulle spille i efterårsferien. Udviklingen af disse såkaldte eftertiltag er stadig en aktivitet, som BUP er afsendere på og idéudviklere af. Idéerne spænder bredt, og det er kun fantasien, der sætter grænser. Der er klar forventningsafstemning mellem deltagerne og Filurens medarbejdere, og derfor er det også indforstået i BUP, at ikke alle idéer kan blive til virkelighed. På trods af disse begrænsninger deler BUP gavmildt og helhjertet ud af deres krøllede hjerner.

Det kan fremstå, som om at BUP'erne bliver leverandører på en bestillingsopgave. Her er det vigtigt at påpege, at formatet skal betragtes som et åbent forum, hvor selektion og valg foretages af BUP'erne. Inddragelsen giver dem følelsen af ejerskab over institutionen og skaber et medansvar og en relation mellem deltagerne og teatret. Aktiviteterne er samtidig med til at vælte institutionens mure ud mod både børn og voksne, da de overvejende foregår uden for teatersalen, f.eks. i gang- og foyerarealer, ude i Musikhusparken eller på sociale medier.

I starten var de yngste af paneldeltagerne gode til at tage deres venner med ind i panelet, og BUP voksede støt og roligt. I marts 2020 var BUP-aktiviteterne nødt til at lukke ned, sammen med resten af Teaterhuset Filuren, på grund af Corona. Nedlukningstiden var svær, og det var stort set umuligt at holde kontakten med deltagerne. Samtidig gav det tid til at mærke efter, og hos Teaterhuset Filuren besluttede vi, at vi ville videreudvikle panelet efter projektperiodens udløb, og når samfundet igen åbnede op. Vi var lige begyndt at få en forståelse for og erfaring med, hvordan et brugerpanel som BUP kunne tilbyde perspektiv og horisontudvidelse i organisationen.

Fra lille til stor

Som med resten af landet varierede BUP's aktivitetsniveau den efterfølgende tid i takt med op- og nedlukninger af samfundet. Der skulle gå noget tid, inden BUP selv lærte at stå oprejst efter Corona og fandt sit eget fodfæste. Gennem årene er BUP blevet formet af de medvirkende børn og de medarbejdere, som har taget del i arbejdet med BUP. Med hjertet på det rette sted og generøst fejlemod har BUP kastet sig hovedkulds ud i forskellige aktiviteter – med den klare præmis, at BUP er eksperterne og har vetoret. Nogle af aktiviteterne kommer som et ønske direkte fra panelet selv, andre bliver foreslået af enten BUP-koordinatoren eller af andre medarbejdere. Hvis idéen til aktiviteten kommer fra andre end paneldeltagerne selv, bliver BUP altid spurgt, om det er noget, de har lyst til.

BUP har i sin seksårige levetid blandt andet været igennem følgende livsmæssige milepæle:

- Sin første workshop i form af »PR i børnehøjde« 20. september 2019, hvor panelet første gang blev inddraget i udviklingen af eftertiltag.
- Udvikling af »Nissejagt i Musikhusparken« i Aarhus i forbindelse med en adventskalenderforestilling, hvor publikum skulle finde gemte nisser rundt om i området.
- Den ældste del af BUP var juniorredaktører på sprogbruget i manuskriptarbejdet på ungdomsforestillingerne *Min bror er en blåhval* og *WELCOME TO THE INTERNET* i sæson 19/20.
- Udvikling og facilitering af en legekonkurrence i Bruuns Galleri i Aarhus, hvor forbipasserende kunne deltage og vinde billetter til forestillingen *TRE står på hovedet* i starten af februar 2020.
- Filosofiworkshop og workshop med Lommefilm i sæson 20/21.
- Workshop om TEKST med dramatiker Ingeborg Bjarno Thomsen og workshop om RUM med instruktør og scenograf Betina Birkjær. Begge dele kulminerede i interaktive udstillinger forskellige steder i Musikhusets foyerområde.
- Workshops om lyd med kunstnerduoen Østerlyd og efterfølgende optræden til Musikhusets børnemusikfestival *KaZOO* med værket *VI BYGGER EN VERDEN* for i alt 150 publikummer.
- Utallige BUP-møder med snacks, godt humør og masser af idé- og konceptudvikling.
- Medværter på konceptet *Fredagsdans*, hvor familier køber billet til en form for børnedisco. Her er BUP'erne med til at lave playliste, udvikle koreografi, som børnene kan lære, og de danser selv med til arrangementet.
- I sæson 24/25 var BUP i Børneavisen, hvor de både fortalte om deres optræden med værket *VI BYGGER EN VERDEN* og samtidig satte ord på, hvad BUP egentlig er for et fællesskab.

Ovenstående er blot et udpluk af de aktiviteter og erfaringer, som BUP har fået med sig gennem sin opvækst. Mange af aktiviteterne har været til kæmpestor glæde og gavn for teatrets publikum – og vi var aldrig kommet på dem, hvis det ikke var for BUP.

Gennem årene har Teaterhuset Filuren holdt fast i Teater Hund & Co som sparringspartner, og der er jævnligt blevet holdt styregruppemøder, hvor børn og unges plads og opgaver i organisationerne er blevet vendt og drejet. Teater Hund & Co har samme syn på børn og unge som os – nemlig at de er ligeværdige med voksne, og vi har begge som institutioner valgt at give dem plads i organisationen og i vores kommunikation. At erfaringsudveksle og reflektere med ledelsen og koordinatoren ved Teater Hund & Co er en bekræftelse af den grundlæggende idé, et værktøj til finjustering af koncepter samt et solidt anker, der fastholder meningen med det hele (bl.a. når livsvilkårene for BUP i perioder har været svære). Teater Hund & Co's børnebestyrelse er en slags fætter eller kusine til BUP – et anderledes format, men stadig beslægtet og familiært.

Læring undervejs

Ting tager tid

Inddragelse af børn og unge kræver ordentligt research- og benarbejde, og vi er som kulturinstitution nødt til at afsætte ressourcer til, at en eller flere medarbejdere har tid til og prioriterer BUP som en kerneopgave i deres arbejde. De medarbejdere, som arbejder med BUP, skal være glade for opgaven og skal nyde at være sammen med børnene og de unge. Koordinatoren er en vigtig del af BUP-fællesskabet, og det at opbygge tillid mellem koordinator og deltagerne tager tid.

Det, vi har lært, og som vi håber, andre kulturinstitutioner kan lade sig inspirere af, er bl.a., at hvis I som kulturinstitution selv ønsker at give jer i kast med denne type af strategisk inddragelse af unge målgrupper, så vær bevidst om, at det tager tid. Til gengæld får I et blik på og input til jeres professionelle aktiviteter fra kernepublikummet og dermed et løft til jer som arbejdsplads. Når ens målgruppe oftest er passive i tilvalget af aktiviteter, skaber det meget arbejdsglæde og indsigt at give dem en aktiv plads i organisationen. Vi håber, at tendensen vil brede sig til andre kulturinstitutioner målrettet børn og unge – så målgruppen flytter sig hen imod at blive aktive brugere, selv når det er de voksne, der køber billetterne.

Dybdegående research

Som led i både det indledende og løbende researcharbejde i arbejdet med inddragende børn- og ungeaktiviteter er det værd at kigge på andre brancher, der arbejder med børne- og ungeinddragelse. Ikke kun for inspiration, men også for at blive klogere på, hvad der virker, og hvilke faldgruber man skal være opmærksom på. Som led i opstartsfasen af *Den Dobbelte Kommunikation* var Teaterhuset Filuren sammen med Teater Hund & Co og Filiorum blandt andet til videndelmøde med DR Ramasjang, DR Ultra, Nationalmuseet, Experimentarium og Teatercentrum. Her lærte vi blandt andet, at en loyal base af forældre danner et godt grundlag for rekruttering. Derudover fik vi kvalificeret, hvorfor vi på Filuren ikke ville åbne de kunstneriske rum for børne- og ungepanelet. Vi ønskede et BUP, der virkelig havde fuldt og egenrådigt mandat uden voksenredigering. Det har vi indtil nu og fortsat ikke planer om at afgive i forbindelse med professionelt producerede forestillinger.

BUP's kommunikationskanaler

I begyndelsen af BUP's levetid blev muligheden for, at BUP skulle have sin egen YouTube-kanal afsøgt og skrottet. Her seks år senere er BUP blevet gammel nok til at få sin egen Instagramprofil. Tidligere er BUP blevet kommunikeret ud via Teaterhuset Filurens sociale medier, men institutionen har mange aktiviteter at formidle, og BUP kommer hurtigt til at drukne blandt det andet indhold. Oprettelsen af BUP's egen SoMe platform muliggør en kommunikationslinje til omverdenen, hvor BUP's egen »tone of voice« kommer til udtryk. Her kan vi afprøve forskellige formater, der spænder fra uhøjtidelige videoformater til mere konventionelle indslag, som BUP selv bestemmer. Profilen gør det muligt at tale direkte til målgruppen på en ny måde. Instagramprofilen er stadig ny, men ambitionen er, at den også bliver en rekrutteringskanal, hvor børn og unge selv ser, at der er et fællesskab, de kan deltage i, hvis det fanger deres interesse. Instagram åbner op for at nå bredere ud end til de børn og unge, der allerede er i kontakt med Filuren, f.eks. gennem kulturskoleaktiviteterne. Dermed bliver BUP's Instagram endnu en måde at åbne institutionen og scenekunsten som fællesskab for dem, der ikke har kulturforældre eller andre voksne omkring sig, der introducerer dem til

scenekunsten og til Filuren. Vi ser Instagramprofilen som en digital udvidelse af BUP som et åbent og dynamisk forum, hvor nye kan støde til løbende, og hvor det altid er muligt at tage en ven med.

Rekruttering

En af de helt store udfordringer ved at have sin egen BUP er at skabe og fastholde en ramme, hvor deltagerne rekrutterer sig selv. Det er vigtigt at sætte tid af til en ordentlig rekrutteringsindsats, og endnu mere væsentligt er det, at der kan sættes et konkret ansigt på den voksne medarbejder, som deltagerne kommer til at omgås. Etablering af tillid er vigtigt, og det kræver en medarbejder, der engagerer sig og er med. Jo mere stabil medarbejderen er, desto bedre er deltagerne til at svare på henvendelser og til at møde op til de forskellige aktiviteter. Den direkte kommunikation spiller en væsentlig rolle, da deltagerne begynder at føle et medansvar for fællesskabet.

Teaterhuset Filuren har sin helt egen naturlige rekrutteringsplatform i form af vores kulturskolehold. Det kræver stadig, at BUP-koordinatoren tager på besøg hos de forskellige hold ved opstart (ca. hvert halve år) og fortæller om, hvad BUP er og kan. Derudover spreder vi ordet om vores kunstneriske workshops og rekrutterer derigennem også medlemmer til BUP, når workshopdeltagerne får øjnene op for fællesskabet. I takt med at deltagerne i BUP er begyndt at ønske mere teaterfaglige aktiviteter, tiltrækker det en bestemt type børn. I BUP's begyndelse var vores workshops rettet mod kommunikationsfaglige opgaver som f.eks. videoproduktion. På den måde er BUP selv en aktiv spiller i sin egen sammensætning, da deltagernes egne ønsker til aktiviteter er med til at forme, hvilken type børn og unge, der bliver tiltrukket af fællesskabet.

På nuværende tidspunkt består BUP af piger, og størstedelen af panelets deltagere er enten forhenværende eller nuværende elever på et eller flere af vores kulturskolehold. Dette er i sig selv ikke særligt mangfoldigt, men med BUP opstår og består mangfoldigheden også gennem andre børn og unges møder med BUP's aktiviteter. En stor del af disse er forskellige former for outreach uden for teatersalen, som oftest er frit tilgængeligt. På den måde når BUP gennem teaterinstallationer, lysværker, nissejagter (og nu Instagram) ud til en masse børn og unge, som ikke selv er deltagere i panelet, og som ikke nødvendigvis kommer i teatersalen.

Som et led i udviklingen af BUP har vi i foråret 2025 opstartet en ny gren kaldet TEATERFÆLLESSKABET i samarbejde med børne- og ungemedarbejderne i den boligsociale helhedsplan i Viby. Vi vil gerne tage livtag med og arbejde med os selv som kulturinstitution og gøre nye børn opmærksomme på Filuren og scenekunsten. Kulturinstitutioner kan føles utilgængelige, og derfor har vi oprettet en miniversion af BUP i et udvalgt beboerhus i Viby. Her kan lokale børn og unge stifte bekendtskab med teater i vante omgivelser. I foråret har sammensætningen af de fremmødte børn og unge i TEATERFÆLLESSKABET været mere mangfoldig, end hvad vi i sæson 24/25 oplever med BUP, og mange af børnene i TEATERFÆLLESSKABET har meget begrænset erfaring med teater helt generelt. Formatet videreudvikles i efteråret 2025 blandt andet med teaterture, hvor børnene oplever nogle af vores egenproducerede forestillinger ganske gratis. Vi håber på, at børn og unge fra TEATERFÆLLESSKABET med tiden vil søge over i BUP – det ville være en stor succes.

Kombiner det langsigtede strategiske med det spontane mulighedsrum

I arbejdet med BUP har vi haft stor succes med at kombinere langsigtede strategiske indsatser, såsom vores kunstneriske workshops og længerevarende samarbejder med andre aktører, med spontant opståede muligheder. Den direkte kommunikation til deltagerne skaber en uforudsigelighed i til- og framelding til aktiviteterne, hvilket betyder, at vi på ganske få dage kan få et talstærkt panel til at stille op som danseværter til fredagsdans, mens flertallet andre gange melder fra i sidste øjeblik, og vi ender med kun at sidde to deltagere til et møde. Der er fordele og ulemper ved, at vi har valgt en uforpligtende tilgang, da det kræver stor tålmodighed og fleksibilitet. Dog er det med til at sikre, at deltagerne kun møder op, når de faktisk selv har lyst, hvilket er med til at sørge for, at der altid er overskud og boblende positivt samvær til vores BUP-aktiviteter.

Ledelsen skal gå forrest

Når et børne- og ungepanel skal integreres direkte i organisationen, er det vigtigt, at panelet har en særlig plads i ledelsens hjerte. Ledelsen skal sørge for, at hele huset bakker op og kan se fidusen. Derudover skal ledelsen være med til at skabe albuerum og fleksibilitet omkring panelet. Ledelsens opbakning er afgørende, fordi denne type af organisationsudvidelse kræver prioriterede eller tilførte midler, samt ressourcer i form af tid, engagement og viden om »BUP som organ« fra husets øvrige personale. Hos Filuren har BUP været en del af en større strategisk udvikling og optimering af snitflader mellem det professionelle teater, de teaterpædagogiske aktiviteter og talentaktiviteterne. Sammen med de andre initiativer under *Den Dobbelte Kommunikation* har BUP, som en prioriteret del af organisationen, tilført nye aktiviteter og dialogformater for publikum og har dermed været med til at skabe flere møder mellem målgruppen og kulturinstitutionen rundt om forestillingerne.

Alt dette lå latent i teaterhuset, da Ditte Felding i 2018 tiltrådte som teaterleder. Filuren er nemlig en enestående scenekunstnerisk multiplatform for børn, unge og deres fællesskaber. BUP har været, og er stadig, en vigtig medspiller i at forløse dét potentiale, og uden deltagerne ville det ikke være muligt at skabe den samme slags møder i øjenhøjde med teatrets kernemålgruppe. Hvorvidt de rammer, vi har omkring vores børne- og ungepanel, i samme grad har relevans for andre kulturinstitutioner, som ikke er organiseret på samme måde som Filuren, skal vi ikke gøre os kloge på. Men når vi kigger ud i verden og ser, hvordan kontinuiteten omkring brugerpaneler er fraværende på grund af mangel på stabile drifts- og kommunikationsbevillinger, så forstår vi godt, hvorfor mange andre institutioner ikke straks kaster sig over lignende organisations- og publikumsudvikling.

BUP'ernes egne råd til inddragelse af børn og unge

For at holde fast i BUP's ånd og hædre deres plads i organisationen, skal de naturligvis også selv komme til orde i denne artikel. Derfor var et af dagsordenspunkterne på et BUP-møde dette: Hvad mener I er vigtigt, når en kulturinstitution vælger at inddrage børn og unge?

Megafonen gives videre

Vi vil nu lade vores pen føre af BUP selv. Det følgende afsnit er skrevet med afsæt i råd fra: Ida (15 år), Lærke (15 år), Vigga (12 år), Sigrid (12 år), Freja (13 år), Liva-Sofia (14 år), Asta (14 år), Astrid (11 år) og Freja (11 år).

Medbestemmelse

Medbestemmelsen som grundværdi skal fastholdes, og idéerne fra børnene og de unge skal føres ud i livet. Det er vigtigt at paneldeltagerne rent faktisk får lov til at være med til at bestemme.

Promovering

De allerede eksisterende medlemmer af panelet kan bruges til at promovere fællesskabet som ansigtet udadtil. Promoveringen skal både være på sociale medier, så man kan følge med i aktiviteterne, og ske ved, at panelets tilknyttede koordinator er opsøgende og fortæller, hvad det går ud på. Det kan være på skoler, i klubber eller lignende.

Aktiviteter

Det er en god idé at lave forskellige typer af aktiviteter med panelet. Det kan være en blanding af lege, øvelser og workshops, så det ikke kun handler om at sidde stille og brainstorme. Det er fedt for deltagerne, hvis de får mulighed for at lave nye og spændende ting, som de aldrig har prøvet før, og at det f.eks. munder ud i, at der skal fremvises noget for et publikum, som panelet er afsendere på.

Fællesskabet

Det er vigtigt, at der er tid til at hygge sig og tid til, at deltagerne kan snakke med hinanden om alt, hvad der sker i deres liv, f.eks. i skolen, hvilke serier de følger med i og alt muligt andet. Snacks er en essentiel komponent, og popcorn kan altid anbefales.

Fællesskabsfølelsen er en grundsten, og her spiller de voksne/den voksne ansvarlige en stor rolle. Det er vigtigt med en god voksen, som har lyst til at investere i deltagerne.

For at tiltrække nye medlemmer skal det gøres tydeligt, at alle er velkomne, og at der er plads til dig, uanset hvem du er. Når der kommer nye, skal der gøres en ekstra indsats for, at de føler sig velkomne, især hvis der løbende bliver optaget medlemmer.

Fremtidens BUP

Til slut vil vi gerne komme ind på, hvordan vi forestiller os fremtiden for BUP.

BUP-årene har indtil nu lært os, at der skal tænkes hyppigere møder, kontinuerlige og væsentlige personaleressourcer, og at et børne- og ungepanel er én ud af flere mulige veje til at åbne kommunikationen til målgruppen og gøre dem bevidste om teatersalens forestillinger – ikke kun i mødet med selve forestillingerne, men også ude i hverdagslivet.

Teater Hund & Co, Filiorum og Teaterhuset Filurens respektive ledelser vidste godt, at målsætningen om at ændre på, hvem der tager initiativet til en teatertur, fra den voksne til barnet/den unge, ville være en 10-15-20 års målsætning. Vi søgte Applaus Open Call til en 2-årig periode, men deres ramme var 1 år. Vi holdt liv i BUP-barnet i årene med overgang fra vuggestue til børnehave i perioden 2021-2023, med en hverdag, der knap hang sammen, og et minimum af aktiviteter i form af BUP-møder hver anden uge. Herefter søgte vi Spar Nord Fonden om en 3-årig bevilling og fik 1 år med mulighed for at genansøge. Vi kører nu på vores genansøgning, hvor det er lykkedes os at få en 2-årig bevilling. Pengene løber ud i efteråret 2026, og vi skal derfor nu i gang med at finde en ny vinkel ind i BUP, som kan sikre en videreudvikling i tråd med de målsætninger, vi generelt arbejder med på Filuren.

Dog er én ting helt sikker: Vi har meget svært ved at forestille os et Teaterhuset Filuren uden et BUP. Vi ser også en tydelig forpligtigelse i at sigte mod, at BUP i højere grad rækker ud mod andre end teatertossede børn og unge. Det er en retning og et fokus, der skal styrkes. Vi ser det selv som en realistisk ambition, da aktiviteterne i BUP er lige så meget for ikke-teaterinteresserede børn. Det er dog ressourcetungt at nå ikke-kulturbrugeres børn, hvis institutionens eget personale skal løfte opgaven og ikke kan forlade sig udelukkende på, at BUP'erne selv tager nye med ind, og at disse nye medlemmer repræsenterer en bred samfundsmæssig sammensætning.

Vores placering inde midt i Aarhus' største scenekunstneriske institution, nemlig Musikhuset Aarhus, kan også være en hindring for en organisk rekruttering. Vi skal selv hente børnene ind, da det ikke er en naturlig »åbent-hus« proces. Vi håber derfor på, at fremtiden byder på et Teaterhuset Filuren i børn- og unge-øjnehøjde, hvor der kun er én dør, der skal slås op ud mod omverdenen, for at børnene og de unge kan løbe direkte ind og ud af vores lokaler. BUP selv ønsker sig en stor fætter/kusineflok rundt om på landets kulturinstitutioner og, som en af de ældste i flokken af børne- og ungepaneler, står vi og BUP til rådighed til sparring for alle andre, der har lyst til at begive sig ud på en lignende rejse – heldigvis har mange allerede henvendt sig.

Noter

1. <https://applaus.nu/rapporter/applaus-open-call/>

Biografier

Ditte Bichel er cand.mag. i dramaturgi ved Aarhus Universitet. Hun har de seneste år arbejdet freelance i scenekunstbranchen som projektleder, dramaturg og underviser, og har erfaring fra institutionsteatre, det frie felt og vækstlaget med scenekunst for både børn, unge og voksne. I oktober 2024 blev Ditte Bichel ansat på Teaterhuset Filuren som projektkoordinator for børne- og ungepanelet BUP. I efteråret 2025 tiltrådte hun som kunstnerisk leder af Horsens Teaterfestival – en stilling, som hun kombinerer med sit arbejde med inddragelse af børn og unge på Filuren.

Ditte Felding er teaterleder ved Teaterhuset Filuren – et professionelt lille storbyteater i Aarhus målrettet børn og unge. Teaterhuset rummer, udover professionelt produceret scenekunst, også Aarhus' kulturskole for teater og dans, en treårig talentlinje SGK og sidst, men ikke mindst, Kompetencecentret »Filuren i skolen«, der sætter scenekunsten på skoleskemaet ude i skolerne. Ditte Felding er uddannet dramaturg fra Aarhus Universitet, og har gennem sin karriere beskæftiget sig med scenekunst til børn og unge. Først som producent i det frie felt, senere som koordinator af Horsens Teaterfestival og har siden 2018 stået i spidsen for Filuren.